

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozanta/rigorozantky:	Mgr. Ing. Martin Hlaváč
Téma práce:	Státoprávní postavení Slovenska v Československu (1918–1992)
Rozsah práce:	683 810 znaků
Datum odevzdání práce:	20. 6. 2020

1. Aktuálnost (novost) tématu

Od rozdělení Československa uplynulo sice již více než čtvrt století, přesto lze otázky rozpadu společné republiky, ale i jejího předchozího státoprávního uspořádání považovat za nadále aktuální a jejich hlubší zkoumání za smysluplné. V žádném případě se pochopitelně nejedná o téma nové, rozhodně se tu ale nabízí dostatečný prostor pro posouvání dosavadních hranic poznání.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Autor sám sice v úvodu práce konstatoval, že „*problematika česko-slovenských vztahů je, s výjimkou období 2. republiky a zániku čs. federace, u českých obecných historiků spíše na okraji zájmu*“ (s. 5), jak závěrečný seznam zdrojů, tak i poznámkový aparát vydávají ovšem do značné míry opačné svědectví. Ve skutečnosti existuje rozsáhlý soubor materiálů z hlediska tématu relevantních a ke cti autora je nutno doplnit, že v rámci provedené rešerše dokázal velkou většinou těch zásadních obsáhnout (včetně několika textů zahraničních) a do své práce zakomponovat.

Po stránce metodologické je možno konstatovat, že práce má výrazně deskriptivní charakter a nepřesahuje úroveň zdařilého kompilátu, vycházejícího z publikovaných pramenů a sekundární literatury.

3. Formální a systematické členění práce

Kromě úvodu a závěru obsahuje práce sedm kapitol, které popisují vývoj česko-slovenských vztahů v průběhu 20. století. Výklad je přísně chronologický, jednotlivé kapitoly se věnují období První republiky (včetně jednání vedoucích k jejímu vzniku), Druhé republiky, 2. světové války, poválečné obnovy, totalitního Československa v letech 1948–1967, československé federace a konečně rozpadu Československa po roce 1989. Většina kapitol je pak dále ještě členěna na podkapitoly, víceméně opět na chronologické bázi.

I když jistě není nutné, aby všechny kapitoly měly podobný rozsah, přeci jen se na první pohled vymyká kapitola 5 (Postavení Slovenska v období 1948–1967) o rozsahu necelé 4 strany. Tato nepřilíš rozsáhlá materie měla být zřejmě spíše připojena ke kapitole předchozí. Jinak se systematické členění práce jeví jako vhodně zvolené.

4. Vyjádření k práci

Autor se pokusil postihnout vzájemné česko-slovenské vztahy prakticky v průběhu celého 20. století, přičemž jeho výklad se vedle vývoje právního nevyhnutelně zabývá ve značné míře také vývojem politickým. Takto uchopené téma se pro účely rigorózní práce jeví jako snad až příliš rozsáhlé, což ostatně dokládá rozsah práce, blížící se 200 stranám. Je to dáno i tím, že se autor nespokojil s povšechným přehledem, ale snažil se o výklad skutečně podrobný a zevrubný. Pokud by ovšem bylo zvoleno téma užší, mohl se autor pokusit o jeho skutečně detailní analýzu. Takto se nedostal do hlubších zákoutí problematiky, než jaká osvětlila dosavadní literatura. Je to dále umocněno tím, že rezignoval na práci s nepublikovanými prameny a opřel se pouze o edice a literaturu.

Ocenit je kromě přehlednosti též kultivovanost výkladu, psaného odborně, ale zároveň srozumitelně a čtivě, bez výraznějších jazykových prohřešků. Po formální stránce je práce v pořádku, jakkoliv se lze pozastavit nad jednostranným zarovnáním textu či diskutovat, zda zvolená forma citací je nejvhodnější (v zásadě lze ale i zvolenou cestu považovat za naplnění požadavku *lege artis*).

Po stránce věcné se autor drží publikovaných zdrojů, v některých případech by ale jeho výklad zasloužil větší přesnost. Tak např. na s. 14–15 autor hodnotí Martinskou deklaraci tak, že „uznala už vytvořený a existující právní stav, tj. zejména že Slovensko je od vzniku Československa jeho neoddelitelnou součástí“. V poznámce pod čarou přitom odkazuje na encyklopedické heslo, jehož autorem je prof. Beňa. Tento text je ovšem o poznání podrobnější a autor se dopouští matoucí zkratky, neboť uvedené tvrzení lze nanejvýš vztáhnout k posléze upravenému, nikoliv ovšem původnímu textu deklarace. Ostatně sám autor v pozn. 35 připouští, že účastníci martinského shromáždění nebyli o vyhlášení československého státu v Praze dne 28. října informováni.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autor si v úvodu práce vytýčil vlastně jen jediný, poměrně konvenční a dosti obecný cíl, totiž „ <i>popsat státoprávní vývoj Československa se zvláštním zřetelem na postavení Slovenska</i> “ (s. 5). Pokud dále formuloval tzv. výzkumné otázky, jde spíše o vymezení klíčových státoprávních mezníků, resp. dílčích témat, jimž má být v textu práce věnována pozornost. Nutno nicméně konstatovat, že na úrovni práce rigorózní může být výše uvedený cíl považován za dostatečně ambiciózní a že k jeho splnění nepochybně došlo.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce nezavdává na první pohled podezření z užití plagiátorských technik. Velmi obsáhlý protokol shody vygenerovaný univerzitním systémem udává celkovou shodu ve výši 33 %, podrobnější analýza nicméně ukazuje, že podobnosti se vesměs vztahují k předchozí verzi autorovy rigorózní práce na obdobné téma („Příprava a přijetí ústavních zákonů o československé federaci“), nahrané do systému Theses v roce 2018. Shoda se přitom omezuje především na citace literatury a dalších zdrojů.
Logická stavba práce	Jak již bylo uvedeno, je práce postavena na chronologickém výkladu, který se může jevit jako poněkud prvoplánovitý a do jisté míry predestinující deskriptivní pojetí práce na úkor analytického či komparativního. Na druhou stranu je nutno uznat, že takto vystavěná struktura je přehledná a pro čtenáře dobře sledovatelná. Výhrada týkající se kapitoly 5, vymykající se minimalistickým rozsahem, byla již uvedena výše.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Rozsah použitých zdrojů je značný a naprosto dostatečně naplňuje požadavky na rigorózní práce kladené. V literatuře jednoznačně dominují tituly

	<p>české a slovenské, což je ale u tématu bytostně směřujícího do oblasti národních právních dějin pochopitelné. Navíc je možno ocenit, že autor dohledal i několik (konkrétně 11) prací v angličtině, resp. němčině, které ve svém textu využil.</p> <p>Jak již bylo uvedeno, nevychází práce z archivních materiálů. V několika poznámkách pod čarou jsou sice zmíněny materiály z Národního archivu v Praze, očividně jde ale o odkazy převzaté ze souběžně citované literatury. To potvrzuje i skutečnost, že tyto materiály nejsou uvedeny v závěrečném seznamu zdrojů.</p> <p>Na druhou stranu, i v době rostoucího významu online zpřístupněných zdrojů zůstává nepochybně velmi diskutabilní, zda je u vědecké práce korektní odkazovat jako na zdroj na stránky z wikipedie.</p> <p>Ocenění určitě zaslouží skutečnost, že autor cituje velmi intenzivně – celá práce obsahuje ne méně než 829 poznámek. Mnohé z nich ovšem slouží spíše jako podrobnější vysvětlivky či textové odbočky, přičemž v některých případech se zdá, že by bylo funkčnější, kdyby byly dotyčné textové pasáže zakomponovány přímo do textu.</p> <p>Forma citací je v zásadě v pořádku, podle soudu oponenta by ale bylo rozumnější (tím spíše s přihlédnutím k rozsahu práce), kdyby autor standardně používal zkrácených citací literatury. Jeho metoda první úplné citace (ovšem bez uvedení místa vydání), za níž je v závorce uvedena podoba následujících zkrácených citací, se jeví prostorově zbytečně velkorysá, stejně jako neustálé opakování zkratky „c. d.“, která je navíc v některých případech vynechána (viz namátkou pozn. 773, 787, 799 atd.)</p>
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Jak již bylo výše uvedeno, je práce mnohem spíše deskriptivního než analytického charakteru. Zároveň ale platí, že jde o deskripci, která neklouže po povrchu, ale nabízí poměrně hluboký vhled do zvolené problematiky.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Pokud jde o formátování textu, považuje oponent za vkusnější a čtenářsky příjemnější, je-li text zarovnan oboustranně. Text je oživen dvěma obrázky a sedmi tabulkami, jejichž úprava je standardní, nechybí ani odkazy na zdroje, ze kterých byly převzaty.
Jazyková a stylistická úroveň	Po této stránce hodnotí oponent práci jako zdařilou – viz výše.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji.
---	-------------

V Praze dne _26. 10. 2020_

---

doc. JUDr. Marek Starý, Ph.D.